

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/23/2020
Identifikačné číslo spisu: 2217010047
Dátum vydania rozhodnutia: 22.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2217010047.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného N. U. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného N. U. podanom prostredníctvom obhajcu Mgr. Romana Keraka proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. mája 2019, sp. zn. 5To/19/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 22. júna 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného N. U. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 29. novembra 2017, sp. zn. 1T/11/2017, bol obvinený N. U. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

dňa 17. marca 2016 v čase okolo 11:00 hod. v obci J. Q. K., okres D. Y., na F. ceste, pri bráne futbalového ihriska, najskôr poškodenému M. U. uviedol: „Daj mi tvoj telefón!“, následne ho päťou udrel do hlavy v oblasti spánkov, chytil ho za retiazku a strhol ho k zemi, kde do neho kopal a naďalej ho opakovane žiadal, aby mu dal telefón, následne mu z vrečka nohavíc vytiahol mobilný telefón zn. HUAWEI G750U10 nezisteného IMEI čísla a 200,- eur v hotovosti a z miesta odišiel, čím poškodenému M. U. spôsobil škodu vo výške 260,- eur.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona pri použití § 38 ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona a § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona bol za to obvinený N. U. odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov pri súčasnom zrušení rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 19. septembra 2019, sp. zn. 2T/36/2016, vo výroku o treste.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol obvinený N. U. na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Na podklade odvolania obvineného N. U. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Trnave rozsudkom z 30. mája 2019, sp. zn. 5To/19/2018, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, obvinenému N. U. uložil podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uloženom rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 19. septembra 2016, sp. zn. 2T/36/2016, právoplatným tým istým dňom, ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený N. U. prostredníctvom obhajcu Mgr. Romana Keraka dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom dovolania obvinený konštatoval, že skutok bol súdom prvého stupňa nielen nesprávne právne kvalifikovaný, ale aj nesprávne skutkovo vymedzený a následne, z tohto dôvodu došlo aj k uloženiu nezákonného trestu.

V súvislosti s právnou kvalifikáciou skutku a na odôvodnenie dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ, vychádzajúc z komentára k dotknutému ustanoveniu Trestného zákona, pripomenul vymedzenie základných zákonných pojmov, ktorých prítomnosť v konaní páchatel'a podmieňuje záver o naplnení objektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. V tomto kontexte uviedol, že násilie smeruje spravidla proti tomu, kto má vec u seba, je však možné spáchať ho i proti inej osobe alebo veci, pokiaľ je prostriedkom nátlaku na vôľu poškodeného, a trestný čin je spáchaný násilím aj vtedy, ak je spáchaný na osobe, ktorú páchatel' uviedol do stavu bezbrannosti ľst'ou. Hrozbu bezprostredného násilia definoval ako hrozbu, že sa násilie ihneď vykoná. Doplnil, že z tejto hrozby musí byť napadnutému zrejmé, že sa násilie ihneď na mieste vykoná. Takáto hrozba je spravidla vyjadrená výslovne, ale stačí aj konkludentné konanie, ak je z neho a z ostatných okolností zrejmé, že sa uskutoční ihneď, ak sa napadnutý nepodrobí vôli páchatel'a. K zmocneniu sa veci obvinený uviedol, že ide o získanie faktickej moci nad vecou bez ohľadu na to, ktorá osoba mala vec vo svojej dispozícii, pričom nie je rozhodujúce, či páchatel' má úmysel vec si privlastniť, zničiť alebo ju previesť na iného. Znak zmocniť sa cudzej veci je naplnený aj v prípade, keď páchatel' odníme cudziu vec z dispozície oprávnenej osoby, hoci mal úmysel len prechodne ju používať. Obvinený uzavrel, že trestný čin lúpeže nevyžaduje úmysel privlastniť si vec.

Na margo subjektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu dovolateľ uviedol, že táto vyžaduje úmysel spolu s pohnútkou konania páchatel'a, pričom konštatoval, že tento v konaní nebol žiadnym spôsobom preukazovaný.

V závere tejto časti dovolania obvinený citoval z judikatúry týkajúcej sa vymedzenia hraníc pre posúdenie konania páchatel'a ako trestného činu lúpeže alebo ako trestného činu krádeže a zdefinovania násilia (R 19/1972, R 21/1972, R 31/1971, R 51/1976, R 1/1980).

V ďalšej časti dovolania obvinený vyslovil presvedčenie, že súd v jeho prípade porušil zásadu spravodlivého hodnotenia dôkazov, nakoľko sa v rámci rozhodovania nielenže dôsledne nevysporiadal s dôkazmi vykonanými v jeho prospech, ale len jednostranne prihliadol na dôkazy produkované v jeho neprospech. Zároveň bol toho názoru, že súd prvého stupňa sa náležite nevysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie, pričom tento nedostatok nebol odstránený ani v konaní pred odvolacím súdom, čím bolo podľa neho porušené aj právo na spravodlivý súdny proces.

Dovolateľ súdu prvého stupňa vyčítal, že odsudzujúci výrok založil na výpovedi svedka poškodeného M.

U., jeho matky - svedkyne U. a svedkov T. N. a A.. Argumentoval tým, že výpovede oznamovateľa - svedka poškodeného M. U., ako aj ďalších svedkov boli navzájom rozporné a navyše, rozporné boli aj vo vzťahu k dokazovaniu vykonanému v prípravnom konaní. Pripomenúc obsah svojej výpovede na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017, vrátane odpovede na otázku prokurátora, považoval za svojej výpovede za zrejmé, že sa nemohol dopustiť zločinu lúpeže, pretože voči M. U. nepoužil násilie a ani nemal úmysel zmocniť sa cudzej veci. Poukázal na to, že jeho výpoveď z prípravného konania sa nečítala, a teda sa ani neodstraňovali prípadné rozpory.

S poukazom na to, že ďalšia svedkyňa, vypovedajúca na hlavnom pojednávaní, Z. U., matka poškodeného M. U., nebola prítomná pri skutkovom dejí, ale bola len svedkyňou „z počutia,“ keď vypovedala len o tom, čo jej povedal jej syn, konštatoval, že dôvod napadnutia ani priebeh skutku nevedela popísať, a teda z jej výpovede nebolo možné uvažovať nad naplnením skutkovej podstaty zločinu lúpeže.

Výsluch svedka poškodeného M. U. uskutočnený na hlavnom pojednávaní bol podľa názoru dovolateľa vykonaný v rozpore so zákonom, keďže tento ku skutku samostatne nevypovedal, ale odpovedal len priamo na otázky. Zároveň, uvádzajúc konkrétne z otázok položených svedkovi poškodenému na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017, mal za to, že tieto boli v rozpore s § 132 ods. 2 Trestného poriadku. Obvinený súčasne zdôraznil, že poškodený na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017 uviedol, že už nevie, kto ho kopal, a nevie, kto a ako mu zobral predmetný telefón, a sám potvrdil, že ho mali biť viacerí. Podľa neho poškodený rovnako vypovedal v prípravnom konaní dňa 30. marca 2016, keď uviedol, že iba predpokladá, že on mu zobral telefón, kým bol na zemi. Poukázal na to, že poškodený to presne neuviedol ani netvrdil, že by ho on zbil a následne násilu prehľadal a ukradol mu telefón. Pripomenul aj výpoveď poškodeného z 26. augusta 2016, v ktorej tento uviedol, že necítil, kedy mu mal vziať telefón z vrečka, tvrdiac však, že tento mu určite nevypadol.

K výpovediam svojim a poškodeného z prípravného konania (č. I. 20 a č. I. 39) dovolateľ tiež poznamenal, že tieto na hlavnom pojednávaní neboli prečítané zákonným spôsobom.

Z dôvodu, že svedok T. N. uvádzal vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní dňa 15. mája 2017 skutočnosti v rozpore s výpoveďou poškodeného i samotného dovolateľa, tento označil za zrejmé, že naposledy menovaný svedok na hlavnom pojednávaní klamal a jeho výpoveď nie je možné brať ako dôveryhodnú. Obvinený dodal, že označený svedok si na viacerých miestach odporoval aj so svojou výpoveďou z prípravného konania z 26. augusta 2016. Svoje tvrdenia vo vzťahu k výpovedi svedka T. N. dovolateľ ilustroval uvádzaním a vzájomným porovnávaním jednotlivých tvrdení vyslovených týmto svedkom počas výsluchu v prípravnom konaní a výpovede na hlavnom pojednávaní. Zároveň zdôraznil odpovede svedka na otázky prokurátora, z ktorých vyplývalo, že poškodený mal obvinenému telefón dať namiesto peňazí, ktoré mu dlhoval, a že od poškodeného nezobral žiadne peniaze.

Napokon, obvinený odkázal aj na výpoveď svedka G. A., ktorý na hlavnom pojednávaní dňa 13. novembra 2017 potvrdil jeho výpoveď, že dôvodom, prečo išli za poškodeným bolo, že tento mu dlhoval 500,- eur. Súčasne však trval na tom, že v ostatnom bola výpoveď tohto svedka v rozpore ako s výpoveďou jeho samotného, tak aj s výpoveďou poškodeného a svedka T. N..

Vychádzajúc z uvedeného, mal obvinený za to, že ani jeden svedok, poškodeného nevynímajúc, nevidel na vlastné oči, že by sa dopustil zločinu lúpeže. Poukázal na to, že ani poškodený nepotvrdil obžalobnú verziu prokurátora, že od neho pod hrozbou alebo za použitia násilia žiadal telefón.

V nadväznosti na konštatované obvinený trval na tom, že zo strany súdov oboch stupňov došlo k zjavnej deformácii dôkazov získaných svedeckými výpoveďami. V tejto súvislosti pripomenul, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 226/06) princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá povinnosť všeobecných súdov dôkazný postup vyčerpávajúcím spôsobom popísať a logicky i vecne presvedčivým spôsobom odôvodniť, ktorú požiadavku zákonodarca premietol do nárokov na odôvodnenie rozsudku, respektíve uznesenia (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku, § 176 ods. 2 Trestného poriadku). Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolateľ prezentoval názor, že tak krajský súd ako ani okresný súd sa dôsledne neriadili § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keďže nezobrali do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech a naopak, precenili dôkazy (samé osebe rozporné) produkované proti nemu, opakovane tak porušiac zásadu voľného hodnotenia dôkazov ako aj zásadu bezprostrednosti a ústnosti hlavného pojednávania. S odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. januára 2010, sp. zn. 5 Tdo 31/2010, uviedol, že zásada voľného hodnotenia dôkazov neznamená, že by súd pri svojom rozhodovaní (v úvahách nad ním)

mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie alebo o ktoré z vykonaných dôkazov oprie svoje skutkové závery a ktoré opomenie.

Dovolateľ trval na tom, že skutkový stav veci, ako ho ustálili sudy oboch stupňov, je v rozpore s vykonanými dôkazmi. Vyslovil, že súd má povinnosť zistiť skutkový stav v takom rozsahu a kvalite, aby poskytoval dostatok potrebných poznatkov pre objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce, spravodlivé rozhodnutie a tento skutok dokázať tak, aby nevznikali dôvodné, respektíve rozumné pochybnosti. S odkazom na judikatúru (R 46/1996, R 1/1963) dodal, že zásada objektívnej pravdy vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, nie len o pravdepodobnosť, pričom tam, kde nie je možné určiť, ktorá z variantov skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, volí súd po vyčerpaní všetkých dosiahnuteľných dôkazov tú, ktorá je pre obžalovaného najpriaznivejšia. Na podporu svojej argumentácie obvinený, citujúc aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 84/1994, dodal, že odsudzujúci výrok súdu musí vyplynúť zo zákonom stanoveného procesu zisťovania, vykonania a následného vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností tak, aby sa skutkové závery súdneho rozhodnutia neocitli v (extrémnom) rozpore s vlastným obsahom vykonaných dôkazov. Predpokladom náležitosti a tiež ústavne konformného hodnotenia dôkazu je, že informácia zhodnoteného dôkazu zostane bez akejkoľvek deformácie v procese jeho hodnotenia zachovaná a výlučne ako taká sa premietne do vlastného vyhodnotenia ako konečného úsudku súdu. Dovolateľ zopakoval, že v jeho prípade si súd vybral pri hodnotení z vykonaných dôkazov to, čo „mu vyhovovalo“ pri uznaní jeho viny bez toho, aby sa bližšie zaoberal hodnotením všetkých dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a rozporom medzi nimi. Záverom k týmto dôvodom dovolania vyjadril presvedčenie, že pri správnom vyhodnotení všetkých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku ho mal súd prvého stupňa v zmysle zásady *in dubio pro reo*, pre vymedzenie podmienok použitia ktorej vychádzal z rozhodnutia R 28/1998, oslobodiť spod obžaloby v celom rozsahu, pričom však nesprávnosť jeho postupu nebola odstránená ani odvolacím súdom.

Napokon, porušenie práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], ako aj porušenie ustanovení o zaoštarávaní a vykonávaní dôkazov [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] videl obvinený v porušení § 272 ods. 3 Trestného poriadku, ku ktorému malo dôjsť tým, že súd prvého stupňa jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka H. Y., ktorý osobne predniesol na hlavnom pojednávaní 13. novembra 2017, v rozpore s ustálenou judikatúrou (R 116/2014) ani nevykonal, ani ho neodmietol a ani o ňom inak nerozhodol. Dovolateľ ozrejmil, že súd jeho návrh akceptoval a uznesením rozhodol o predvolaní uvedeného svedka, ktorý sa však na hlavné pojednávanie dňa 29. novembra 2017 nedostavil s tým, že doručenie predvolania nemal vykázané, pričom vo veci Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T/11/2017, bol tento právoplatne odsúdený pre iný trestný čin. Obvinený mal za to, že jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka H. Y. bol riadne uplatnený na hlavnom pojednávaní, súd ho akceptoval, svedka predvolal, pričom potreba jeho výsluchu vyplynula aj z výpovedí svedkov T. N. a G. A.. Avšak po tom, čo sa svedok dňa 29. novembra 2017 nedostavil na hlavné pojednávanie, súd prvého stupňa nerozhodol o odmietnutí tohto dôkazu ani sa ho nedopytoval, či svoj návrh na vykonanie dokazovania berie späť. Vyslovil názor, že nevykonanie uvedeného dôkazu neumožňuje považovať skutkový stav za úplne zistený a objektívne preverený, čím sa mal okresný prokurátor dostať do neoprávnene výhodnejšieho postavenia voči nemu.

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech a súčasne zrušil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 29. novembra 2017, sp. zn. 1T/11/2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 30. mája 2019, sp. zn. 5To/19/2018, a vrátil vec Okresnému súdu Dunajská Streda na nové prerokovanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že sa do väzby neberie.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného N. U. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, avšak ani poškodený M. U. ani Okresná prokuratúra Dunajská Streda sa k dovolaniu obvineného nevyjadrili.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného N. U. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojim charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného

poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadoväžené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku prichádza do úvahy len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

S výnimkou námietky, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s jeho návrhom na doplnenie dokazovania, a namietanej právnej kvalifikácie žalovaného skutku dovolateľ nešpecifikoval, k naplneniu ktorého z uplatnených dôvodov dovolania malo dôjsť jednotlivými, ním vznesenými dovolaciami námietkami. Avšak keďže v zmysle ustálenej judikatúry (R 120/2012) sa viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, týka vymedzenia chýb napadnutého

rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku, pristúpil Najvyšší súd Slovenskej republiky k preskúmaniu, či chybám, dovolateľom vecne špecifikovaným a vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, zodpovedá niektorý z dovolateľom označených dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, prípadne aj iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení.

Z obsahu podaného dovolania možno vyvodiť, že výhrady obvineného smerovali voči právnemu posúdeniu žalovaného skutku, ďalej voči spôsobu, akým sa konajúce súdy vysporiadali s vykonanými dôkazmi (jeho výpoveďou, výpoveďou svedka poškodeného M. U., výpoveďami svedkov Z. U., T. N. a G. A.) a akým tieto hodnotili, taktiež voči zákonnosti výsluchu svedka poškodeného M. U. na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017, ktorý mal byť vykonaný pri nerešpektovaní § 132 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ako aj voči postupu súdu prvého stupňa, ktorý sa nevysporiadal s jeho návrhom na doplnenie dokazovania výsluchom svedka H. Y., a napokon, bez toho, aby vysvetlil súvislosť a pomenoval dôsledky, ktoré by to pre zákonnosť a správnosť dovolaním napadnutých rozhodnutí malo mať, poukázal aj na skutočnosť, že jeho výpoveď z prípravného konania ani výpovede svedkov, vrátane svedka poškodeného, z prípravného konania neboli na hlavnom pojednávaní prečítané.

Primárne je na podklade príslušného spisového materiálu žiaduce vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného, vecne zhrnutým vyššie uvedeným spôsobom, uviesť, že s výnimkou citovania rozsiahlej judikatúry a odbornej literatúry, týkajúcich sa jednotlivých znakov predovšetkým objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, a vlastného hodnotenia svojej i výpovedí jednotlivých svedkov, neboli dovolateľom v predchádzajúcich štádiách konania uplatnené. Preto vo vzťahu k ostatným námietkam obvineného, založeným na tvrdeniach o nezákonnosti výsluchu svedka poškodeného M. U., realizovaného v rozpore s § 132 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, o nevysporiadaní sa súdu prvého stupňa s jeho návrhom na doplnenie dokazovania výsluchom svedka H. Y. a o neprečítaní výpovedí z prípravného konania, považuje dovolací súd, vzhľadom na ich obsah, za potrebné zdôrazniť, že nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia vyjadrujúcej jeho nezmeniteľnosť a záväznosť, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Tomu zodpovedá aj striktné obmedzenie možnosti podať dovolanie jednak vymedzením dovolacích dôvodov a jednak stanovením povinnosti namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku).

Podľa § 371 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietať nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti totiž predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej novej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní, a v podstate by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisového materiálu spoľahlivo vyplýva, že dovolacia námietka spočívajúca v spochybňovaní zákonnosti výsluchu svedka poškodeného [obvineným nesubsumovaná pod žiaden z ním uplatnených dôvodov dovolania, ale očividne zodpovedajúca dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] nebola, a to ani na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017, kedy svedok poškodený v prítomnosti obvineného vypovedal, a teda kedy obvinený naj(ne)skôr mohol dospieť k zisteniu skutočností majúcich podľa neho za následok nezákonnosť tohto dôkazu (t.j. že svedkovi poškodenému nebola daná možnosť, aby súvisle vypovedal všetko, čo sám o veci vie, a že sa mu kládli sugestívne a kapciózne otázky), ani v priebehu ďalšieho konania pred súdom

prvého stupňa a ani následne v odvolacom konaní vznesená, hoci z jej povahy vyplýva, že skutočnosti, na ktorých ju dovolateľ založil, mu tak, ako ich prezentoval, museli byť známe najneskôr od vyššie uvedeného okamihu výpovede svedka poškodeného na hlavnom pojednávaní 15. mája 2017.

Rovnaký záver bolo potrebné vysloviť aj vo vzťahu k námietke, ktorou dovolateľ, majúci za naplnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku [v skutočnosti smerujúcej k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], vyčítal súdu prvého stupňa, že sa nevysporiadal s jeho návrhom na doplnenie dokazovania. Tejto skutočnosti si obvinený musel byť vedomý najneskôr od okamihu, v ktorom súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní 29. novembra 2017 zistil, že svedok H. Y., ktorého na návrh obvineného predvolal, sa na uvedené hlavné pojednávanie nedostavil, v nadväznosti na ktorú skutočnosť samotný dovolateľ na hlavnom pojednávaní uvedeného dňa vyhlásil, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Taktiež platí, že ani túto výhradu voči postupu súdu prvého stupňa obvinený neuplatnil ani následne v odvolacom konaní. Pritom z jej povahy je zrejmé, že okolnosti, ktorými obvinený odôvodnil uvedenú výhradu, mu museli byť známe najneskôr od hlavného pojednávania konaného 29. novembra 2017. Dovolací súd k tomu na okraj poznamenáva, že odhladnuc od toho, že námietku nevysporiadania sa súdu s návrhom na doplnenie dokazovania nebolo v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku možné v konaní použiť, táto, vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného uskutočnené na hlavnom pojednávaní 29. novembra 2017, teda po vznesení návrhu na doplnenie dokazovania, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, bola s ohľadom na ustálenú judikatúru (R 116/2014) uplatnená celkom zrejme nedôvodne.

Napokon, pokiaľ ide o skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní neboli prečítané výpovede uskutočnené v prípravnom konaní, na ktorú dovolateľ poukázal bez jej uvedenia do akéhokoľvek kontextu s dovolaním napadnutými rozhodnutiami a vo vzťahu ku ktorej sa možno len domnievať (čo však nie je úlohou ani povinnosťou dovolacieho súdu, ktorý nie je oprávnený suplovať žiadnu zo strán konania pri vecnom vymedzení jej námietok voči rozhodnutiu, respektíve chýb a nedostatkov rozhodnutia), že ňou obvinený argumentuje v reakcii na úvahy súdu prvého stupňa o jeho vine, vyjadrené v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, ktoré oprel aj o časti niektorých z výpovedí uskutočnených v prípravnom konaní bez toho, aby tieto na hlavnom pojednávaní vykonal, ani táto nespĺňa podmienky vyžadované pre jej uplatnenie v odvolacom konaní ustanovením § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Je totiž nepochybné, že to, že dotknuté výpovede z prípravného konania neboli na hlavnom pojednávaní prečítané, muselo byť obvinenému zrejmé už v okamihu, keď súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní 29. novembra 2017 vyhlásil dokazovanie za skončené, a najneskôr od doručenia písomného vyhotovenia jeho rozsudku. Napriek tomu však uvedenú skutočnosť v následne podanom odvolaní a ani v priebehu dovolacieho konania nenamietal. Uvedené pochybenie súdu prvého stupňa však neuniklo dovolaciemu súdu, ktorý naň pri preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti odvolaním napadnutého rozsudku prihliadol a s týmto sa adekvátnym spôsobom vysporiadal.

Záverom najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že napriek prítomnosti obvineného na hlavnom pojednávaní a aj jeho obhajcu na verejnom zasadnutí a dispozície s písomným vyhotovením rozsudku prvého stupňa dovolateľ ani obhajca nevzniesli naposledy vymedzené námietky, zodpovedajúce z označených dôvodov dovolania dôvodom vyjadreným v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, ani počas vykonávania dovolaním namietaného dôkazu na hlavnom pojednávaní a ani počas realizovania dovolaním namietaného postupu súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní, ale ani bezprostredne po ňom, pričom na dovolateľom tvrdené nedostatky daného dôkazu a postupu súdu prvého stupňa nepoukázal obvinený ani v záverečnej reči, rovnako ako ani (a to ani na výhrady voči odôvodneniu prvostupňového rozhodnutia) v dôvodoch podaného odvolania a na verejnom zasadnutí konanom o podanom odvolaní, a to ani prostredníctvom obhajcu.

Z tohto dôvodu uvedené námietky obvineného nemôžu byť použité ako podklad pre splnenie žiadneho z dovolacích dôvodov, ku ktorým či už formálne alebo materiálne smerujú. To znamená, že v odvolacom konaní obvinený s ohľadom na znenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemohol účinne uplatniť vyššie uvedeným spôsobom obsahovo vymedzené výhrady voči výsluchu svedka poškodeného a voči nevykonaniu dôkazov (výpovedí z prípravného konania) na hlavnom pojednávaní, smerujúce k naplneniu dôvodu dovolania vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ale ani námietku formálne vznesenú na podporu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku a materiálne zodpovedajúcu dôvodu dovolania vyjadrenému v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku,

ktorou súdu prvého stupňa vyčítal, že sa nevysporiadal s jeho návrhom na doplnenie dokazovania.

Pokiaľ ide o ostatné námietky obvineného, spočívajúce v rozsiahlom citovaní judikatúry a odbornej literatúry, týkajúcich sa jednotlivých znakov predovšetkým objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, a vo vlastnom hodnotení svojej i výpovedí jednotlivých svedkov (svedka poškodeného M. U., svedkov Z. U., T. N. a G. A.), tieto svojím obsahom zodpovedajú výhradám obvineného realizovaným v priebehu konania pred súdom, a teda spĺňajú podmienky vyžadované ustanovením § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Navyše, výhrady voči právnomu posúdeniu skutku svojou povahou korešpondujú s dôvodom dovolania predpokladaným ustanovením § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorého uplatnenie v dovolacom konaní nie je viazané na splnenie podmienok uvedených v § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Dovolací súd preto v ďalšej časti pristúpil k posúdeniu dôvodnosti týchto námietok obvineného, pričom oboznámením sa s obsahom predloženého spisu zistil nasledovné skutočnosti:

Z obsahového vymedzenia dovolacích námietok obvineného, ktorých podstatný obsah dovolací súd zámerne prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktorými, tieto zhrnúc, obvinený vlastne namietal rozhodnutie súdov na podklade nesprávne vyhodnotených či nedostatočne zhodnotených dôkazov - jeho výpovede, výpovede svedka poškodeného M. U. a výpovedí svedkov Z. U., T. N. a G. A., vyplýva, že tieto sú vo svojej podstate vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Namietajúc nesprávne a nedôsledné vyhodnotenie všetkých vykonaných dôkazov a najmä precenenie dôkazov produkovaných voči jeho osobe a naopak, nezohľadnenie dôkazov svedčiacich v jeho prospech prvostupňovým i odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, pričom v konaní vykonané dôkazy zároveň, zdôrazňujúc najmä tie ich časti, ktoré vyznievali v jeho prospech, sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu.

Konštatované vedie k nepochybnému záveru o tom, že námietky obvineného, smerujúce proti spôsobu, akým sa konajúce súdy vysporiadali s vykonanými dôkazmi a akým tieto hodnotili, sa vyznačujú rýdzo skutkovým charakterom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto najvyšší súd opakovane pripomína, že vlastné hodnotenie dôkazov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Tak, ako pre zisťovanie skutkového stavu veci, aj pre samotné hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplýva. Hodnotenie dôkazov totižto nenapĺňa žiadny dovolací dôvod.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd nemohol námietkam obvineného založeným na vlastnom hodnotení výpovede svedka T. N. ako nevierohodnej a vlastných tvrdení a sčasti aj tvrdení svedka poškodeného M. U. a svedka G. A. ako pravdivých priznať v rámci dovolacieho konania akúkoľvek relevanciu. Samotné hodnotenie či už rozsahu alebo, v danom prípade najmä, výsledkov vykonaného dokazovania a z neho vyplývajúce ustálenie priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu.

Zároveň sa k vyššie vymedzeným námietkam obvineného žiada v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi.

Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže naplíňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Rovnako, ani z hľadiska naplnenia v dovolaní označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nie je relevantná žiadna z naposledy uvedených dovolacích námietok obvineného. Ani jedna z nich totiž v skutočnosti nie je výhradou, ktorá by reálne smerovala voči zákonnosti niektorého z vykonaných dôkazov alebo napádala porušenie ustanovení zákona pri vykonávaní niektorého z dôkazov vykonaných pred súdom. Z dovolacej argumentácie obvineného je zrejmé, že jej podstatou bolo popieranie spáchania skutku, minimalizovanie významu svedeckej výpovede Z. U., zdôrazňovanie tých tvrdení svedka poškodeného M. U. a svedka G. A., ktoré vyznievajú v jeho prospech, a naopak, označovanie ich výpovedí vo zvyšnom rozsahu za rozporné s jeho vlastnou, prezentovanou ako pravdivou, ako aj obviňovanie svedka T. N. z klamaní. Zo skôr uvedeného dôvodu preto dovolacie námietky obvineného, vyznačujúce sa skutkovým charakterom, nedisponujú ani potenciálom viesť k naplneniu dôvodu dovolania uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Už zo znenia dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý obvinený len formálne, t.j. bez jeho vecného odôvodnenia, taktiež uplatnil, je zrejmé, že tento nemôže byť naplnený v dôsledku hodnotenia dôkazov vykonaného odlišne od predstáv dovolateľa. Na odôvodnenie tohto dovolacieho dôvodu totiž možno namietat' výlučne uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa, alebo uloženie trestu mimo rámca trestnej sadzby. Žiadne iné pochybenie nie je možné dovolaním vytykať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Obvinený však, napriek tomu, že tento dovolací dôvod výslovne uplatnil, neformuloval žiadne konkrétne námietky voči druhu či výmere uloženého trestu, pričom tie dovolacie námietky, ktoré vecne vymedzil a ktoré splňali podmienky vyžadované § 371 ods. 4 Trestného poriadku, celkom očividne neboli spôsobilé viesť k záveru o jeho naplnení.

Napokon, pokiaľ ide o relevanciu predmetných dovolacích námietok vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolací súd opätovne konštatuje, že tento predpokladá výlučne chyby právne, teda chyby, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej, Trestným zákonom predpokladanej, okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže týkať napríklad rozhodovania o treste či ochrannom opatrení. Predmetný dôvod dovolania ale vylučuje námietky skutkové [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou], čo znamená, že nie je prípustné namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne k náprave hmotnoprávnych chýb.

Z toho vyplýva, že (ani) na podklade tohto dovolacieho dôvodu nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keďže to sú otázky upravené normami procesného práva, a nie hmotným právom. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom dovolacieho dôvodu vzneseného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť len nesprávne právne posúdenie skutku uvedeného v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré už nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

S ohľadom na uvedené sa v prejednávanej veci dovolací súd, limitovaný v rámci prieskumu z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku posúdením správnosti právnej kvalifikácie vo vzťahu ku skutku zistenému napadnutým rozhodnutím, nezaoberal obvineným vznesenými námietkami, odrážajúcimi jeho vlastnú analýzu, hodnotenie a interpretáciu v konaní uskutočnených výpovedí, keďže,

ako už bolo konštatované, je zrejme, že obvinený nimi namietal len nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, tieto sám hodnotiac zo svojho uhla pohľadu. Tento druh vád však nespadá pod citovaný ani žiaden iný dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže prostredníctvom uvedených námietok obvinený súdom vytýkal procesný postup, ktorý zvolili pri aplikácii ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a domáhal sa iného spôsobu hodnotenia súdom vykonaných dôkazov, na čo však najvyšší súd v rámci konania o dovolaní nie je oprávnený. Vo vzťahu k vyššie zhrnutým námietkam obvineného tak dovolací súd musel konštatovať, že podané dovolanie v danom prípade len formálne odkazuje na ustanovenie upravujúce označený dôvod dovolania. Ako to už dovolací súd výslovne uviedol, pokiaľ sa pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyžaduje nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku, respektíve nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, už z povahy veci nemôže byť daný prípadným (hoci aj preukázaným) porušením procesnoprávneho ustanovenia regulujúceho postup súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa toho v predmetnej veci domáhal obvinený. Uvádzané dovolacie námietky tak v skutočnosti obsahujú argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu.

V rámci skúmania danosti dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, t. j. či dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, teda dovolací súd nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ale je vždy viazaný konečným skutkovým zistením a oprávnený posudzovať len, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, ale aj proti rozsahu vykonaného dokazovania a hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu "odvoláciu" inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Medzi skutkové zistenia prvostupňového súdu, poňaté do skutkovej vety výrokovej časti jeho rozsudku, pritom patrí aj konštatovanie, v zmysle ktorého sa obvinený N. U. v rozsudkom ustálenom období a na rozsudkom vymedzenom mieste, požadujúc od poškodeného M. U. jeho mobilný telefón, dopustil voči tomuto fyzického násillia, ktorého dôsledky využil na odcudzenie v rozsudku špecifikovaného mobilného telefónu a finančnej hotovosti. Viazaný uvedenými skutkovými závermi, dovolací súd nemohol akceptovať tvrdenia obvineného, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, nespáchal. V skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa je totiž nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že voči poškodenému použil násillie v úmysle zmocniť sa jeho vecí. Uvedené vymedzenie samotného konania patrí do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní preto neprichádza do úvahy.

Na tomto mieste sa žiada zhrnúť, že námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdov k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, svojím obsahom nenaplnňajú nielen žiaden z obvineným označených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) písm. h) a písm. i) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd konštatovať, že predmetné dovolacie námietky obvineného neboli uplatnené opodstatnene.

Napokon, obvinený dovolaním napadol aj právnu kvalifikáciu skutku. Prevažnú časť svojej argumentácie na odôvodnenie námietky právneho posúdenia skutku ako zločinu lúpeže však venoval citáciám jednak z rozsiahlej rozhodovacej praxe súdov k otázkam právneho posúdenia konania ako zločinu lúpeže a k otázkam hraničných situácií pri kvalifikácii skutku ako trestného činu lúpeže alebo krádeže, a jednak z odôvodnenia samotného prvostupňového rozsudku, a to opätovne bez toho, aby ktorýkoľvek z prezentovaných poznatkov, vychádzajúcich z teórie trestného práva či vyplývajúcich z ustálenej judikatúry alebo rozhodovacej činnosti súdov, uviedol do súvislosti s hmotnoprávnymi aspektmi skutku v prejednávanej veci. Obvinený totiž nešpecifikoval, ktorý znak skutkovej podstaty trestného činu lúpeže a z akého dôvodu nie je v skutkových zisteniach ustálených súdom prvého stupňa a vyjadrených v skutkovej vete výrokovej časti jeho rozhodnutia prítomný, respektíve naplnený, prípadne ktorá skutková okolnosť ustálená prvostupňovým súdom bola a z akého dôvodu nesprávne právne posúdená. Ku skutku, ktorý je predmetom konania v danej veci, sa dovolateľ v rámci všeobecných teoretických úvah o vybraných znakoch skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, vyjadril na jedinom mieste, keď vyslovil, že subjektívna stránka (úmysel a pohnútky) skutkovej podstaty stíhaného trestného činu nebola v konaní žiadnym spôsobom preukazovaná.

Z uvedeného je zjavné, že obvinený teda nenamietal, že by skutok tak, ako je vyjadrený v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku, nezodpovedal v aspekte subjektívnej stránky (a už vôbec nie v inom znaku) skutkovej podstaty trestného činu lúpeže jeho právnej vete vyjadrenej v § 188 ods. 1 Trestného poriadku, teda že by skutkové zistenia ustálené konajúcimi súdmi boli nesprávne právne posúdené. Naopak, podaným dovolaním, tvrdiac, že subjektívna stránka, t.j. úmysel zmocniť sa cudzej veci a pohnútky takéhoto konania, neboli nielenže preukázané, ale ani preukazované, napadol ustálenie tohto znaku súdmi nižších stupňov ako skutkového zistenia, čo zodpovedá námietke hodnotenia v konaní vykonaných dôkazov a námietke na jeho základe v konaní ustálených skutkových záverov, avšak nie námietke správnosti ich právneho posúdenia. Vychádzajúc z uvedeného, preto dovolací súd, limitovaný na jednej strane (v súlade s R 120/2012) vecnou špecifikáciou chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), nemohol skúmať, či stíhaný skutok tak, ako bol vyjadrený v prvostupňovom rozsudku, potvrdenom odvolacím súdom, zodpovedá z hľadiska znaku subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ako ktorý bol právne kvalifikovaný, jeho právnomu posúdeniu, a teda či je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a súčasne na druhej strane, vzhľadom na vyslovene skutkový charakter na tento znak skutkovej podstaty dotknutého trestného činu sa vzťahujúcej námietky, (z už vyššie konkretizovaných dôvodov) nemohol konštatovať ani naplnenie žiadneho iného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V každom prípade niet pochyb, že v skutkovej vete výrokovej časti dovolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa je nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že obvinený po neúspešnej žiadosti o mobilný telefón poškodeného tohto napadol, aby sa následne mohol zmocniť jeho vecí (požadovaného mobilného telefónu a peňažnej hotovosti). Uvedené vymedzenie samotného konania, a to vrátane špecifikovania jeho následku a príčinnej súvislosti medzi nimi, patrí spolu s ustálením konkrétnej formy zavinenia do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené, a preto, ako už dovolací súd zdôraznil, ich revízia v danom konaní neprichádza do úvahy.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd uvádza, že po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom nezistil v dovolaním napadnutých rozhodnutiach konajúcich súdov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.